

Summary

A total of 25 archaeological features (Fig. 9) were excavated in 2021 and 2022 during an expansion of the grade-separated junction on the D46 motorway in 'Na Čtvrtkách' field (Drystice cadastral area, Vyškov District). In most cases, these were settlement pits of various sizes, the majority of which were storage pits with some of them containing complete pottery vessels. Part of the features can be dated to the later phases of the Eneolithic and the Early Bronze Age.

Blanka Mikulková

Chvalnov-Lísky (k. ú. Lísky, okr. Kroměříž)

„Kletiny“.

Kultura zvoncovitých pohárů. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.1693714N, 17.2211893E; 49.1708640N, 17.2238294E

Záchraný archeologický výzkum na lokalitě Chvalnov – Lísky I „Kletiny“ proběhl ve dnech 3. 1. – 4. 2. 2022 v rámci přípravy stavby VTL plynovodu Moravia. Zachycena byla část rozsáhlého sídlištního objektu kultury zvoncovitých pohárů (obr. 10, 11). Rozměry prozkoumané části byly 14 × 10 m, mimo plochu stavby dále zasahoval zbytek výkopu o neznámé velikosti, celková délka objektu byla proto větší, možná až dvojnásobná (28 m). Z výplně objektu pochází velké množství keramických fragmentů včetně několika celých nádob. Ve většině případů jde o obvyklou užitkovou keramiku bez zdobení. Mezi zdobené kusy lze zařadit mísy s rozšířeným okrajem, zdobené rytou klikatkou a malé zlomky zvoncovitých pohárů. Ze zvláštních keramických tvarů je možné zmínit minimálně dvě keramické lžičky. Kromě keramiky obsahovala výplň i větší množství štípané industrie včetně dvou silicovitých šipek a jednu drobnou broušenou kamennou sekerku.

Prozkoumaný objekt představuje další část již dříve zkoumaného sídliště (Popelka 2015). Oproti staršímu výzkumu se ale podařilo několikanásobně navýšit množství získaných artefaktů z několika desítek na několik tisíc. Ačkoliv se nejde blíže vyjádřit k celkové osídlené ploše, je zřejmé, že šlo o strategickou polohu v krajině, umožňující vizuální kontrolu části údolí Litavky a území v okolí současné obce Strálský.



Obr. 10. Chvalnov-Lísky. Půdorys velkého sídlištního objektu kultury zvoncovitých pohárů. Foto V. Záhorák.

Fig. 10. Chvalnov-Lísky. A plain view of the large Bell Beaker feature. Photo by V. Záhorák.

Literatura

Popelka, M. 2015: *Lísky 2015, Kletiny. Realizace geologického průzkumného vrtu Lísky-1*. Rkp. nálezové zprávy, č. j. MTX201700810. [cit. 2023-03-17]. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-201700810>.



Obr. 11. Chvalnov-Lísky. Profil nehlubší části sídlištního objektu kultury zvoncovitých pohárů. Foto V. Záhorák.

Fig. 11. Chvalnov-Lísky. A profile view of the deepest part of the Bell Beaker feature. Photo by V. Záhorák.

Summary

A large feature of the Bell Beaker culture with an amount of pottery and chipped stone industry finds in its infill (Fig. 10, 11) was discovered in the route of the Moravia high-pressure gas pipeline in the Chvalnov-Lísky cadastral area (Kroměříž District). It was probably part of a settlement complex, including several smaller features previously found nearby.

Vít Záhorák

Koryčany (okr. Kroměříž)

„Nad Loukami“.

Kultura se šňůrovou keramikou. Hrob. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.1141812N, 17.1467755E; 49.1151698N, 17.1469533E; 49.1141228N, 17.1475276E; 49.1152544N, 17.1476848E

Záchraný archeologický výzkum na lokalitě Koryčany „Nad Loukami“ proběhl v dnech 2.–3. 5. 2022 v rámci přípravy stavby VTL plynovodu Moravia. Ve zkoumané ploše byl zachycen mělký objekt nepravidelného půdorysu, interpretovaný jako hrob. V jeho výplni se našlo pět částečně zachovalých keramických nádob a část retušované silicovité čepele. Nádoby se koncentrovaly při východní a západní hraně objektu, uprostřed se nacházel prázdný prostor. Kostra tvořící vlastní pohřeb se nedochovala. Původní osa pohřbu byla dle tvaru hrobové jámy a uložení hrobové výbavy sever–jih. Na základě analýzy keramického inventáře byl hrob přisouzen kultuře se šňůrovou keramikou (obr. 12).

Nález tohoto hrobu představuje zástupce již třetí skupiny většího pohřebního okrsku kultury se šňůrovou keramikou v údolí Kýchovky, západně od obce Koryčany. První hroby byly

objevy v roce 1955 v prostoru bývalého Jednotného zemědělského družstva na katastru obce Mouchnice, v trati „Díly za vraty“ (Benešová 1959). Dva další hroby byly nalezeny v loňském roce v průběhu předstihových prací v rámci trasy plynovodu Moravia na katastru Koryčany, v trati „Padělky“, asi 300 m jižně od tohoto nově odkrytého hrobu (Záhorák 2022; Záhorák et al. 2022).

Literatura

Benešová, A. 1959: Hrob lidu s keramikou šňůrovou z Mouchnic na Moravě. *Archeologické rozhledy* XI(2), 149–154.

Záhorák, V. 2022: Koryčany (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 63(1), 150–151.

Záhorák, V., Peška, J., Johančík, R. 2022: Nové poznatky k pravěkému a raně středověkému osídlení z katastru obce Koryčany (okr. Kroměříž). In: M. Kršová, J. Peška (eds.): *Ročenka 2021*. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc, 96–135.



Obr. 12. Koryčany, „Nad Loukami“. Hrob kultury se šňůrovou keramikou bez zachovalé kostry. Foto V. Záhorák.

Fig. 12. Koryčany, „Nad Loukami“. A grave of the Corded Ware culture without a preserved skeleton. Photo by V. Záhorák.

Summary

The remains of a Corded Ware burial (Fig. 12) and two unspecified storage pits were discovered in the route of the Moravia high-pressure gas pipeline in Koryčany (Kroměříž District). The grave was most probably part of a larger burial site situated along the River Kyjovka.

Vít Záhorák

Koryčany (okr. Kroměříž)

„Roviny“.

Kultura zvoncovitých pohárů. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.1037273N, 17.1499791E; 49.1040390N, 17.1505913E; 49.1023246N, 17.1514613E; 49.1026260N, 17.1521858E

Záchranný archeologický výzkum na lokalitě Koryčany „Roviny“ proběhl ve dnech 6.–9. a 24.–25. 5. 2022 v rámci přípravy stavby VTL plynovodu Moravia. Zachyceno bylo celkem pět objektů, rozdělených současnou pozemní komunikací na dvě skupiny. První skupina byla tvořena třemi objekty a archeologické

nálezy umožnily dataci jednoho z nich do období kultury s moravskou malovanou keramikou. Ve druhé skupině byly dva objekty, přičemž z jednoho byly získány artefakty kultury zvoncovitých pohárů.

Objekt kultury zvoncovitých pohárů se nacházel společně s jednou menší jámou na druhé straně komunikace vedoucí z Koryčan do Kyjova než objekt kultury s moravskou malovanou keramikou. Jednalo se o větší jámu, pravděpodobně hliník, analogickou k jiným sídlištním lokalitám téže kultury. Celkové rozměry jámy není možné určit, jelikož v rámci plochy výzkumu byla zachycena pouze část objektu. Délka zkoumaného profilu byla 4,6 m, hloubka 1 m. Ve výplni bylo nalezeno 112 kusů převážně nezdobených keramických fragmentů. Kromě keramiky byly ve výplni nalezeny ještě tři kusy štípané industrie.

Je možné, že toto sídliště mělo spojitost s hrobem ženy nalezeným v předešlém roce v blízkosti Koryčan, v trati „Dráhy“ (Záhorák 2022; Záhorák et al. 2022).

Druhý objekt na lokalitě neobsahoval ve výplni žádné archeologické nálezy. Celkový charakter uložení navíc naznačuje spíše přírodní původ.

Literatura

Záhorák, V. 2022: Koryčany (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 63(1), 150–151.

Záhorák, V., Peška, J., Johančík, R. 2022: Nové poznatky k pravěkému a raně středověkému osídlení z katastru obce Koryčany (okr. Kroměříž). In: M. Kršová, J. Peška (eds.): *Ročenka 2021*. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc, 96–135.

Summary

Already the fourth archaeological site has been discovered in ‘Roviny’ field (Koryčany cadastral area, Kroměříž District) in the route of the Moravia high-pressure gas pipeline. A total of five features were investigated during a rescue excavation conducted in May 2022. Feature 5 represents a larger settlement pit dated to the Bell Beaker culture.

Vít Záhorák

Kroměříž (k. ú. Hradisko, okr. Kroměříž)

„Díly nad silnicí“, „Pod Hroby“.

Kultura se šňůrovou keramikou. Hrob. Sonda. Badatelský výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Kroměřížska, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.3212558N, 17.3427372E

Během sondáže pro ověření výsledků plošného magnetometrického měření byl vedle objektů z doby bronzové odkryt jediný hrob kultury se šňůrovou keramikou.

Literatura

Neuveдено.

Summary

A single grave of the Corded Ware culture was excavated during a trial trenching conducted to verify the results of surface magnetometer measurements in ‘Díly nad silnicí’ and ‘Pod Hroby’ fields (Hradisko cadastral area, Kroměříž District).

David Parma, Jaroslav Peška